

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI VĂN LỤC

**TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC
ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG KHAI THÁC THAN
TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ ĐÔNG TRIỀU,
TỈNH QUẢNG NINH**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ**

THÁI NGUYÊN - 2016

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI VĂN LỰC

**TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC
ĐỐI VỚI HOẠT ĐỘNG KHAI THÁC THAN
TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ ĐÔNG TRIỀU,
TỈNH QUẢNG NINH**

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: TS. TRẦN NHUẬN KIÊN

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Luận văn: "*Tăng cường Quản lý nhà nước đối với hoạt động khai thác than trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh*" được thực hiện từ tháng 9/2015 đến tháng 01/2016. Toàn bộ nội dung luận văn này là do bản thân tác giả tự nghiên cứu từ những văn bản pháp quy của Nhà nước, những tài liệu tham khảo quá trình thực tế quản lý nhà nước về hoạt động khai thác trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh và được hoàn thiện theo hướng dẫn của người hướng dẫn khoa học theo quy định.

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa sử dụng để bảo vệ luận văn của một học vị nào. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn này đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Quảng Ninh, ngày 22 tháng 01 năm 2016

Tác giả

Bùi Văn Lực

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện luận văn, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ rất nhiệt tình và quý báu của nhiều tập thể và cá nhân trong và ngoài trường.

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, cùng các thầy cô giáo trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh đã tận tình giảng dạy và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập tại trường.

Tôi cũng xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới Tiến sĩ Trần Nhuận Kiên, người đã nhiệt tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong việc hoàn thành luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn Thị uỷ Đông Triều, Ủy ban nhân dân thị xã Đông Triều, Phòng Tài nguyên thị xã Đông Triều, các phòng chuyên môn thuộc Ủy ban nhân dân thị xã Đông Triều; Xin cảm ơn Đảng uỷ, ban lãnh đạo các đơn vị khai thác than trên địa bàn thị xã Đông Triều đã giúp đỡ, cộng tác cùng tôi để luận văn được hoàn thành.

Quảng Ninh, ngày 22 tháng 01 năm 2016

Tác giả

Bùi Văn Lực

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học của luận văn.....	3
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC	
VỀ KHAI THÁC KHOÁNG SẢN	5
1.1. Cơ sở lý luận và quản lý nhà nước đối với khai thác khoáng sản	5
1.1.1. Một số khái niệm về quản lý nhà nước về khai thác khoáng sản	5
1.1.2. Nội dung quản lý nhà nước về khai thác khoáng sản	15
1.1.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý nhà nước về khai thác khoáng sản.....	21
1.2. Cơ sở thực tiễn trong quản lý nhà nước về khai thác khoáng sản.....	27
1.2.1. Kinh nghiệm quản lý nhà nước trong hoạt động khai thác khoáng sản (than) tại các địa phương.....	27
1.2.2. Bài học kinh nghiệm quản lý nhà nước trong hoạt động khai thác than đối với thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.....	31
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	33
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	33
2.2. Phương pháp nghiên cứu	33
2.2.1. Chọn điểm nghiên cứu.....	33
2.2.2. Phương pháp thu thập số liệu.....	34

2.2.3. Phương pháp tổng hợp thông tin	34
2.2.4. Phương pháp phân tích thông tin	34
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu	35
Chương 3. THỰC TRẠNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ KHAI THÁC THAN	
TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ ĐÔNG TRIỀU, TỈNH QUẢNG NINH.....	
3.1. Điều kiện tự nhiên-kinh tế xã hội thị xã Đông Triều.....	36
3.1.1. Các đặc điểm về điều kiện tự nhiên	36
3.1.2. Các đặc điểm về điều kiện kinh tế - xã hội.....	40
3.2. Thực trạng quản lý nhà nước về khai thác than trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh	46
3.2.1. Công tác xây dựng quy hoạch, phê duyệt hoạt động khai thác khoáng sản.....	46
3.2.2. Công tác quản lý triển khai thực hiện khai thác Khoáng sản	49
3.2.3. Công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra hoạt động khai thác khoáng sản.....	58
3.2.4. Công tác xử lý vi phạm trong khai thác khoáng sản	60
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý nhà nước về khai thác than trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.....	62
3.3.1. Các yếu tố bên ngoài	63
3.3.2. Các yếu tố bên trong.....	65
3.4. Đánh giá thực trạng quản lý nhà nước về khai thác than trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.....	67
3.4.1. Kết quả đạt được	67
3.4.2. Hạn chế	69
3.4.3. Nguyên nhân của những hạn chế	70
Chương 4. GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ	
KHAI THÁC THAN TRÊN ĐỊA BÀN THỊ XÃ ĐÔNG TRIỀU	
4.1. Quan điểm, định hướng và mục tiêu quản lý khai thác than trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh.....	71

4.1.1. Quan điểm quản lý khai thác than.....	71
4.1.2. Định hướng quản lý khai thác than	72
4.1.3. Mục tiêu quản lý khai thác than	73
4.2. Giải pháp tăng cường quản lý khai thác than trên địa bàn thị xã Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh	74
4.2.1. Về công tác chỉ đạo thực hiện	74
4.2.2. Về công tác tổ chức thực hiện các nhiệm vụ cụ thể trong năm 2016 các năm tiếp theo	75
4.2.3. Công tác tuyên truyền, vận động	76
4.2.4. Công tác đào tạo	77
4.3.5. Tích cực quản lý, giám sát thoát tài nguyên than.....	77
4.3.6. Phát triển kinh tế, ổn định môi trường, an sinh xã hội.....	78
4.3. Kiến nghị	79
4.3.1. Kiến nghị đối với Tập đoàn Công nghiệp Than Khoáng sản Việt Nam (Vinacomin) và Tổng công ty Đông Bắc.....	79
4.3.2. Kiến nghị đối với UBND tỉnh Quảng Ninh	80
KẾT LUẬN	81
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
Phụ lục: MỘT SỐ VĂN BẢN CHỈ ĐẠO, HƯỚNG DẪN QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ KHAI THÁC THAN	85

DANH MỤC CÁC TỪ, CỤM TỪ VIẾT TẮT

GTGT	: Giá trị gia tăng
KT-XH	: Kinh tế - xã hội
MTTQ	: Mặt trận tổ quốc
QĐ	: Quyết định
QHSD	: Quy hoạch sử dụng
TNDN	: Thu nhập doanh nghiệp
TNHH MTV	: Trách nhiệm hữu hạn một thành viên
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn
TX	: Thị xã
UBND	: Ủy ban nhân dân
XDCB	: Xây dựng cơ bản

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1:	Hiện trạng và cơ cấu sử dụng đất thị xã Đông Triều năm 2013.....	39
Bảng 3.2:	Tình hình dân số và lao động năm 2013	41
Bảng 3.3:	GTSX thị xã Đông Triều thời kỳ 2012 - 2014.....	42
Bảng 3.4:	Hồ sơ pháp lý chính để được quyền tổ chức khai thác than trên địa bàn thị xã Đông triều	48
Bảng 3.5:	Kết quả hoạt động sản xuất các đơn vị khai thác than trên địa bàn, từ năm 2011-2014	53
Bảng 3.6:	Kết quả hoạt động khai thác, chế biến than năm 2014 của Công ty TNHH một thành viên 618	55
Bảng 3.7:	Công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra hoạt động khai thác than từ năm 2011 đến năm 2014	59
Bảng 3.8:	Kết quả xử lý vi phạm khai thác, vận chuyển tài nguyên trái phép từ năm 2011 đến năm 2014	60

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Thị xã Đông Triều có vị trí địa lý thuộc phía Tây tỉnh Quảng Ninh là cửa ngõ nối tỉnh Quảng Ninh với thủ đô Hà Nội và một số tỉnh phía Bắc, đây là nơi gắn liền với lịch sử cội nguồn nhà Trần và quần thể di tích kiến trúc tôn giáo, tín ngưỡng tâm linh có giá trị văn hóa vô giá và cũng chính tại nơi đây vua Minh Mạng đã ban chỉ dụ khai thác than đầu tiên tại núi Yên Lãng - Yên Thọ, đánh dấu sự ra đời của ngành Công nghiệp khai thác Than tại Việt Nam .

Ngày 24/4/2015 Đông Triều, tỉnh Quảng Ninh đón nhận Nghị quyết của UB Thường vụ Quốc hội thành lập thị xã Đông Triều (trước đây là huyện Đông Triều) số: 891/NQ-UBTVQH13, ngày 11/3/2015. Đây là cơ hội để Đông Triều phát triển kinh tế bằng tất cả các ưu đãi đang có của mình (như: nguồn tài nguyên khoáng sản, nông - lâm nghiệp, du lịch tâm linh...).

Các chỉ tiêu kinh tế xã hội giai đoạn từ năm 2011- 2013 tăng trưởng kinh tế của huyện (nay là thị xã Đông Triều) đạt trung bình 13,3%. Chỉ riêng năm 2013 đạt 14,7%; tổng thu ngân sách nhà nước trên địa bàn đạt 1333,7 tỉ đồng; tỷ trọng công nghiệp - dịch vụ chiếm 88,4%; nông - lâm - ngư nghiệp 11,6%; thu nhập bình quân đầu người đạt gần 1.800 USD; bình quân tạo công việc mới cho 2.500 lao động/năm; tỷ lệ hộ nghèo giảm xuống còn 1,13%; phát triển hoạt động khai thác than, phát triển nhiệt điện (khu vực Mạo Khê), nghề gốm sứ... tỉ trọng đã đạt 61,4%, lao động phi nông nghiệp khu vực được mở rộng, chiếm tới 77,6%. Tốc độ tăng trưởng bình quân giai đoạn 2011-2014 đạt 13,9%. Cơ cấu kinh tế có sự chuyển dịch tích cực theo hướng, giảm dần tỉ trọng kinh tế nông nghiệp, tăng tỉ trọng kinh tế công nghiệp - thương mại - dịch vụ - du lịch.

Thật vậy, song song với sự phát triển của nhiều ngành kinh tế trên địa bàn thị xã Đông Triều, ngành khai thác than cũng là một mũi nhọn phát triển kinh tế, thu hút nhiều lao động tham gia và chiếm tỉ trọng lớn, như: Mỏ than Mạo Khê, Hồng Thái... (thuộc Vinacomin); Công ty 618, công ty 91, công ty 397,... (thuộc Tổng công ty Đông Bắc) và một số đơn vị khai thác khác.